

Atik yo Rekòmande Pou Mete nan yon Twous Pou Ijans de Baz:

- Dlo** yon galon pa jou, pou bwè ak fè swen ijyèn
- Manje** ase manje ki pap gate fasil pou omwen twa jou
- Radyo ki mache ak ak pil** avèk **pil de rezèv**
- Flach** avèk **pil de rezèv**
- Twous premye sekou**
- Souflèt** pou siyale si ou bezwen sekou
- Mask ki filtre** oubyen mayo ki fè ak koton, pou ede filtre lè a
- Ti sèvyèt** mouye pou swen ijyèn
- Kle oubyen pens** pou fèmen sèvis piblik yo
- Aparèy pou ouvri bwat alamen** pou manje (si twous la genyen manje an bwat)
- Kouvèti an plastik ak adezif** pou pran refi-sou-plas
- Sak poubèl ak fisèl an plastik** pou swen ijyèn pèsònèl
- Bezwen sèl fanmi a genyen**, tankou medikaman ou ka jwenn sou preskripsyon, fòmila lèt pou tibebe oubyen kouchèt, ak dokiman enpòtan fanmi an

Kad ak bon sans sa a te kreye pou lanse yon demach pou preparasyon sitwayen. Pou enfòmasyon ak rekòmandasyon pi resan, ale ou entènèt nan www.ready.gov.

Distributed in partnership with:

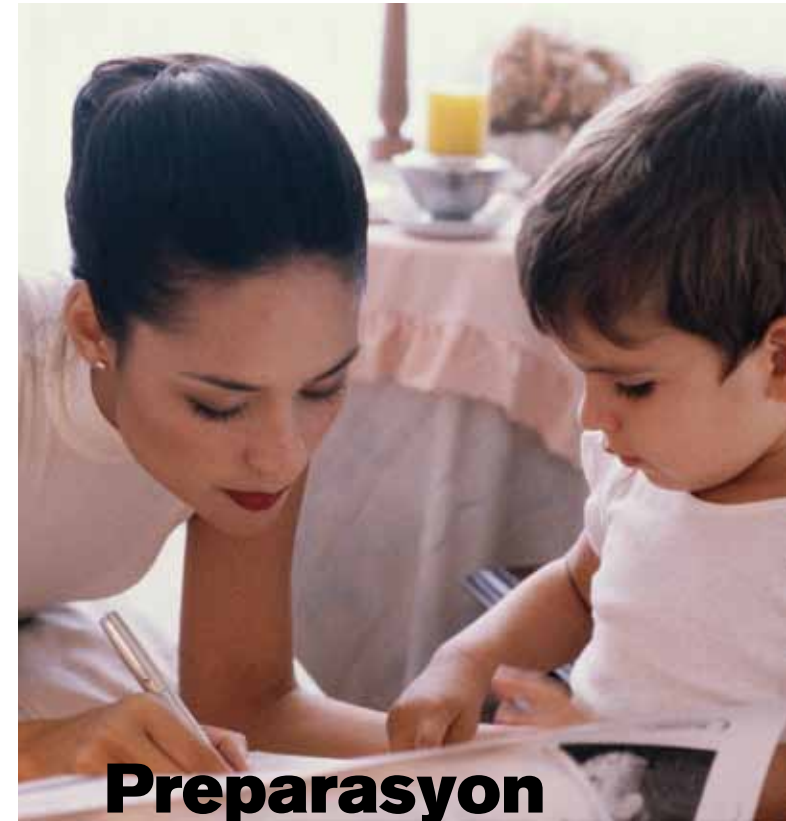

Ready

Prepare. Plan. Stay Informed.®

FEMA

FEMA R-3 / Catalog No. 09077-1 HAITIAN

Ready
Prepare. Plan. Stay Informed.®

**Preparasyon
Fè Sans.
Prepare ou
Kounye a.**

FEMA

www.ready.gov

Preparasyon Fè Sans.

Chans ke ou menm ak fanmi ou pral siviv yon dife nan kay pral depann sou si ou genyen yon detektè lafimen ak yon strateji pou sòti, menm jan li pral depann sou yon depatman ponpye ki fòme. Se menm verite a pou moun ki siviv yon atak teworis oubyen lòt ijans. Nou dwe genyen zouti ak plan yo an plas pou debouye nou poukont nou, omwen pou yon peryòd de tan, kèlkeswa kote nou ye pandan yon dezaz. Menm jan ak lòt ou genyen yon detektè lafimen, li fè sans pou prepare pou sa nou pa atann.

Prepare ou kounyea a.

1 Prepare Yon Twous ak Atik pou Ijans.

Prepare ou pou enpwovize ak itilize sa ou genyen nan men ou pou ou debouye ou poukont ou pandan **omwen twa jou**, petèt plis. Pandan genyen anpil bagay ki kapab fè ou pi konfòtab, premye bagay pou ou panse se dlo dous, manje ak lòt ki pwòp.

Konsidere de twous. Nan youn, mete tout sa ou pral bezwen pou rete kote ou ye a ak debouye ou poukont ou. Lòt la dwe yon vèsyon ki lejè, pi piti ke ou kapab pote nan men ou si ou bezwen pati.

Ou ap bezwen yon galon **dlo** pou chak moun pa jou pou bwè ak fè swen ijyèn. Nan twous yo mete ase manje pou twa jou ki pap gate fasil ak **manje** ki fasil pou mete nan rezèv tankou ba pwoteyin, fwi sèch oubyen manje nan bwat. Si ou abite nan yon klima ki fè fwèt anpil, mete **rad ki kenbe chalè** ak yon sak pou dòmi pou chak moun nan fanmi a.

Kèk atak ki kapab teworis gendwa voye ti “bagay” mikroskopik nan lòt a. Anpil nan materyèl sa yo kapab fè ou mal sèlman si yo antre nan kò ou, donk panse kreye yon baryè ant ou menm ak nenpòt kontaminasyon. Li ap bon pou chak moun nan fanmi an genyen yon bagay pou kouvri **bouch ak nen yo**, tankou mayo ak koton ki genyen plizyè kouch, mouchwa oubyen sèvyèt oubyen **mask pou fliktre**, ki disponibfasil nan kenkayri. Li trè enpòtan ke mask la ak lòt materyèl yo ap pase nan figi ou byen pou pifò lòt ou ap respire a pase nan mask la, pa arebò li. Fè tout sa ou kapab pou yo mezire timoun yo byen.

Epitou mete **adezif ak gwo sak poubèl oubyen fabrik an plastikki** kapab itilize pou bouche fenèt ak pòt yo si ou bezwen kreye yon baryè ant oumenm ak nenpòt sa ki kapab kontaminasyon ki sòti deyò.

2

Fè yon Plan

Pou Sa Ou Pral Fè Pandan Yon Ijans.

Planifye davans kisa ou pral fè pandan yon ijans. Prepare ou pou evalye sityasyon a. Itilize bon sans ou ak nenpòt sa ou genyen nan men ou pou pran swen tèt ou ak moun ki chè a ou yo.

Devlope yon Plan Kominikasyon Fanmi Fanmi oukapab pa ansanm lè yon dezaz frappe, alò planifye kòman youn pral antre an kontak ak lòt epi revize kisa nou pral fè nan diferan sityasyon. **Konsidere yon plan kote chak manm nan fanmi an rele oubyen imèl menm zanmi oubyen fanmi a an ka ta genyen yon dezaz.** Li kapab pi fasil pou fè yon apèl long distans pase nan zòn ou ye a, donk yon **kontak andeyò vil la** kapabnan yon pi bon pozisyon pou kominike ak manm nan fanmi an fki separe yo. Rasire ou ke chak moun konnen nimewo telefòn nnan epi li genyen monnen an pyès oubyen kat telefòn pou rele kontak ijans la. Ou kapab genyen difikilte pou antre an kontak, oubyen sistèm telefòn nan gendwa tonbe nèt, men pran pasyans.

Selon sikontans ou ak nati atak la, premye desizyon enpòtan an se si fanmi ou rete an plas oubyen pati. Ou dwe konprann ak planifye tou de posibilite yo. itilize bon sans ou ak enfòmasyon w ap aprann yo la pou detèmine si genyen gwo danje. **Gade televizyon oubyen koute radyo pou enstriksyon ofisyèl pandan yo vin disponib.**

Kreye yon Plan pou Refij-sou-Plas. Genyen sikontans kote lòt ou rete an plas ak kreye yon baryè ant ou menm ak lòt ki kapab kontamine nan lòt deyò a, yon demach yorele pran-refij-an-plas ak bouche chanm nan kapab yon fason pou siviv. **Si ou wè anpil debri nan lòt a, oubyen si otorite lokal yo di ke lòt a kontamine anpil, ou kapab vle pran refij-sou-plas epi bouche chanm nan. Konside koupe materyèl an plastik davans pou bouche fenèt, pòt ak kote lòt pase.** Chak moso dwe plizyè pous pi gran pase espas ou vle kouvri a pou ou kapab tepe li ak adezif plat kont mi a. Ekri non kote li ap bon an sou chak moso.

Itilize tout enfòmasyon ki disponib pou evalye sityasyon a. Si ou wè anpil debri nan lòt a, oubyen si otorite lokal yo di ke lòt a kontamine anpil, ou kapab vle pran refij-sou-plas. Kouri fèfanmi ak bèt domestik ou yo antre anndan, lòk pòt yo, fèmèn fenèt yo, ak kote lòt pase yo, ak kote pou kontwole chemine a. Kouri fèmèn klimatizè, sistèm lòt chofaj vantilatè ak chofaj rad. Pranatik pou ijans ou yo epi ale nan chanm ou te chwazi a. Bouche tout fenèt, pòt ak kote lòt pase yo. Konprannke bouche chanm nan se yon mezi tanporè pou kreye yon baryè ant ou menm ak lòt kontamine a. Gade televizyon, koute radyo oubyen tcheke sou Entènèt pou Enstriksyon.

Kreye yon Plan pou Pati. Planifye davans kijan ou pral rasanble fanmi ou ak antisipe kote nou prale. **Chwazi diferan kote nan diferan direksyon** pou ou kapab genyen chwa pandan yon ijans.

Si ou genyen yon machin, toujou kenbe omwen yon tank gaz ladan li. **Familyarize ou ak diferan wout yo ak lòt mwayeran transpòtasyon** andeyò de zòn ou a. Si ou pa genyen yon machin, planfyè kijan ou pral fè pati si se nesese. **Pran twous ak atik pou ijans ou a**, amwenske ou genyen yon rezon pou panse ke li kontamine, epi lòk pòt la dèyè ou. Pran bèt domestik ou yo avèk ou si yo mande pou ou evakye, sepandan, si ou pran nan yon abri piblik, konsidere ke yo gendwa pap kite yo antre. Si ou panse ke lòt a kontamine, fèmèn fenèt ou yo ak kote lòt pase yo ep kite klimatizè ak chofaj yo etenn. Koute radyo pou enstriksyon.

Konnen Plan Ijans Nan Lekòl ak Nan Travay. Yo Panse a kote fanmi ou pase tan: lekòl, travay ak lòt kote fanmi ou frekante. **Pale ak lekòl timoun ou yo ak anplwayè ou sou plan ijans.** Chèche konnen kòman yo pral kominike ak fanmi pandan yon ijans. Si ou se yon anplwayè se pou ou genyen yon plan pou preparasyon ijans. Revize ak pratike li ak anplwaye ou yo. Yon kominote ki travay ansanm pandan yon ijans fè sans sou. **Pale ak vwazen ou yo sou kijan nou ka travay ansanm.**

3 Rete Enfòmè

Sou Sa Ki Kapab Pase.

Kèkbagay ou kapab fè pou prepare pou yon bagay ou pat atann tankou prepare yon twous ak atik avèk devlope yon plan kominikasyon fanmi, se menm bagay la pou ni yon ijans natirèl, ni yon ijans lèzòm kreye. Sepandan genyen anpil gwo diferans pami menas teworis potansyèl yo, tankou biyolojik, chimik, explosif, niklè ak radyolojik, ki pral genyen enpak sou desizyon ak aksyon ou pran. Lè ou kòmanse fè demach pou aprann sou menas yo an patiki-lye, ou ap **prepare tèt ou** pou reyaji pandan yon ijans. Ale sou **www.ready.gov** pou aprann plis sou menas teworis potansyèl yo ak lòt ijans oubyen rele 1-800-BE-READY (1-800-237-3239) pou yon feyè gratis.

Prepare ou pou adapte enfòmasyon sa yo a sikontans pèsònèl ou epi fèt tout efò pou swiv enstriksyon yo ou resevwa nan men otorite yo sou plas. Avèk preparasyon senp sa yo, ou kapab pare pou sa ou pat atann.

Prepare ou kounye a.

4 Patisipe

Nan Preparasyon Kominote ou.

Lè ou fin prepare tèt ou ak fanmi ou pou ijans posib, pran lòt etap la epi patisipe nan preparasyon kominote ou. Fè pati **Citizen Corps**, ki ap travay anpil ak sitwayen yo pou fè kominote nou yo ak peyi nou genyen plis sekirite, plis fòs ak pi byen prepare. Nou tout genyen yon wòl pou jwe nan kenbe vil nou an sekirite kont tout kalite ijans. Citizen Corps travay di pou ede moun prepare, pran fòmasyon ak fè travay vonlontè nan kominote yo. Ale sou **www.citizencorps.gov** pou plis enfòmasyon ak pou patisipe.